

AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DA TAHİL VE UN PAZARI

Avusturya'da un üretimi sağlayan 180 civarında değirmen olduğu tahmin edilmektedir. Yüzde 80 kapasiteyle çalışan bu değirmenlerin ürettiği un miktarı 500 bin tonu aşmaktadır. Macaristan'da ise tahıl işleyen yaklaşık 40 firma ve 60'a yakın değirmen olduğu bilinmektedir. Söz konusu firmaların dörtte birinin ülkedeki un üretiminin yüzde 80'den fazlasını karşıladığı tahmin edilmektedir.

83 bin km²'lik yüzölçümü ve 8,5 milyon nüfusu ile küçük bir Avrupa ülkesi olan Avusturya'nın denize doğrudan açılımı bulunmamakta; sınırlarının kuzeyinde Almanya ve Çek Cumhuriyeti, doğusunda Slovakya ve Macaristan, güneyinde Slovenya ve İtalya, batısında İsviçre ve Lihtenştayn yer almaktadır. Ülkenin stratejik coğrafi konumu, ticari yönden de önemli bir güç kaynağı oluşturmakta, tarihi bağlar da dikkate alındığında, özellikle Doğu Avrupa ülkeleri için Avusturya en yakın Batılı ticari ortak konumuna sahip olmaktadır.

Macaristan'ın yüzölçümü 93 bin km²'dir. 10 milyonluk nüfusa sahip olan Macaristan'ın başkenti Budapeşte'dir. Ülke topraklarının büyük bölümü verimli, çeşitli ürünlerin yetiştirilmesine olanak tanıyan topraklardır. Toprakların %63'ü ise tarımsal üretime elverişlidir. Bu oran balıkçılık ve ormancılık da dahil edildiğinde %83'e yükselmektedir. Komşuları Batıda Avusturya ve Slovenya, Kuzeyde Slovakya, Doğuda Romanya ve Ukrayna, Güneyde Sırbistan ve Hırvatistan'dır. Ülke, OECD, NATO, AB, Visegrád Grubu ve Schengen üyesidir.

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'nın en fakir ülkelerinden sayılan Avusturya, son 20 yılda dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almayı başarmıştır. 1948 yılında yürürlüğe giren Marshall Planı ile birlikte Avusturya'nın bağımsız bir ekonomi haline gelmesi hedeflenmiştir. Ülkenin sanayi sektörü, iktisadi devlet teşekkülleri ile oluşturulmuştur. Avusturya'nın ekonomisi yüksek oranda çeşitlenmiş olmakla birlikte hizmetler sektörü katma değer ve istihdamın üçte ikisini yaratmaktadır. Diğer gelişmiş ülkelerin aksine Avusturya'da sanayi sektörü toplam hasıladaki payını korumuş ve 2014'te tüm GSYİH'nin %28,6'sını oluşturmuştur. Tarım sektörü ise tüm ekonomik faaliyetlerden elde edilen hasılanın %1,5'ini oluşturmaktadır.

Macaristan Avrupa'ya ticaret ve yabancı yatırım yolu ile sıkı şekilde bağlanmış önemli sektörleri ile bölgedeki en açık ekonomiye sahip ülkedir. Ülkenin iç pazarı nispeten küçüktür. Bununla beraber ülke ekonomisi büyüklük bakımından halen Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nden sonra bölgede 3. sırada yer almaktadır. Mal ihracatının $\frac{3}{4}$ 'ü AB'ye yapılmaktadır. AB ülkelerinin güçlü talebi ülke ekonomisi üzerinde net etkiye sahiptir. 2014 yılında kaydedilen temel makroekonomik verilere bakıldığında; gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYİH) 137 milyar dolar olmuştur. GSYİH'nin kompozisyonu incelendiğinde, en büyük katkıyı daha çok ihraç pazarlarına üretim yapan imalat sektörü sağlamaktadır.

TARIMIN YERİ VE ÖNEMİ

Avusturya'nın başlıca tarım alanları, Alp Dağları'nın kuzeyinde Tuna Nehri kıyılarında yer alan ve ülkenin doğu sınırlarına doğru uzanan ovalardır. Avusturya'da tarım küçük ölçekte yapılmaya devam etmektedir. Diğer yandan, son on yıllık dönemlerde küçük ölçekli çiftlikler üretimden çekilmek zorunda kaldıkça, daha büyük ölçekli tarımsal üretim birimlerine doğru düzenli bir eğilim vardır. Ekilebilir arazinin %13'ü sayıları yaklaşık 20.000 olan organik çiftliklerce kullanılmakta ve bu durum Avusturya'yı kişi başına organik tarım üretimi açısından Avrupa'daki en büyük üreticiler arasına sokmaktadır. Avusturya'nın AB üyeliğinin ardından tarımsal işletme sayısı %20 oranında azalmıştır. Avusturya'da 2014 yılında tarımsal amaçlı kullanılan alan 1,35 milyon hektar olup, bu alan Avusturya'nın toplam yüzölçümünün %16,1'ine eşittir. 2014 yılında tarımsal üretim alanlarının %59,9'u tahıl üretimi için kullanılmıştır.

Tarım ve bağcılık, uygun iklim ve bereketli topraklara sahip olan Macaristan'ın ekonomisinde geleneksel olarak önemli yere sahiptir. Ülke pek çok tarımsal üründe kendi kendine yeterlidir. Tarım ürünleri ihracatında düzenli ve sağlam bir artış görülmektedir. Temel ürünler buğday, mısır, arpa, ayçiçeği tohumu, şeker pancarı ve çeşitli meyve ve sebzelerdir. Macaristan ülke yüzölçümünün %63'üne tekabül eden 5,9 milyon hektar tarımsal araziye sahiptir. Ormanlarda

dâhil edildiğinde 7,7 milyon hektara yükselen işlenebilir arazinin %75'i özel mülkiyet altındadır. İşlenebilir arazilerin %45'inde şirket ya da kooperatif gibi organizasyonlar tarafın üretim yapılmıştır.

AVUSTURYA'DA TAHIL ÜRETİMİ

BM Tarım ve Gıda Örgütü FAO'nun verilerine göre ülkede üretim miktarının en yüksek olduğu tahıl ürünleri mısır ve buğdaydır. Son 10 sezonda mısırdaki en yüksek üretim miktarına 2,351 milyon ton ile 2012/13 sezonunda ulaşılmıştır. 2013/14 sezonunda 1,6 milyon ton mısır üretimi gerçekleştiren Avusturya 2014/15 sezonunda bu miktarı artırmış ve 2,334 milyon ton mısır üretimi gerçekleştirmiştir.

Avusturya'nın son 10 sezonda gerçekleştirdiği buğday üretimi 2 milyon tona ulaşmamaktadır. 2012/13 sezonunda 1,275 milyon ton buğday üretilmiş ve bu miktar 2013/14 sezonunda 1,597 milyon tona yükselmiştir. 2014/15 sezonunda ise üretim miktarı 1,804 milyon ton ile son 10 sezonun en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Avusturya'da yüksek üretim miktarına sahip bir diğer tahıl ürünü ise arpadır. Son 10 sezonda arpa üretimi 600 bin ve 900 bin arasında değişen miktarlarda gerçekleşmiştir. En yüksek üretim miktarına 914 bin tonla 2006/07 sezonunda ulaşılmıştır. 2014/15 sezonu üretim miktarı ise 845 bin tondur.

Ülkede üretimi gerçekleştiren diğer tahıl ürünleri ise çavdar, yulaf, darı ve sorgumdur. Çavdar üretiminde, son 10 sezonda en yüksek üretim 234 bin tonla 2013/14 sezonunda gerçekleştirilirken, yulafta 109 bin tonla 2009/10 sezonunda, sorgumda 18 bin tonla 2014/15 sezonunda, darıda ise 20 bin tonla 2009/10 sezonunda en yüksek miktara ulaşılmıştır.

MACARİSTAN'DA TAHIL ÜRETİMİ

BM Tarım ve Gıda Örgütü FAO'nun verilerine göre ülkede üretim miktarının en yüksek olduğu tahıl ürünleri, Avusturya'da olduğu gibi, mısır ve buğdaydır. 2012/13 sezonunda 4,762 milyon ton mısır üretimi gerçekleştiren Avusturya 2013 sezonunda bu miktarı artırmış ve 6,756 milyon ton mısır üretimi gerçekleştirmiştir. Son 10 sezonda mısırdaki en yüksek üretim miktarına ise 9,315 milyon ton ile 2014/15 sezonunda ulaşılmıştır. Avusturya'nın son 10 sezonda gerçekleştirdiği buğday üretimi 5,6 milyon tonu aşmamaktadır. 2012/13 sezonunda 4 milyon ton buğday üretilmiş ve bu miktar 2013/14 sezonunda 5 milyon tona yükselmiştir. 2014/15 sezonunda ise üretim miktarı 5,261 milyon ton olarak kaydedilmiştir. 2008/09 sezonunda gerçekleştirilen 5,630 milyon ton ile de son 10 sezonun en yüksek üretim miktarına ulaşılmıştır. Avusturya'da üretim miktarı 1 milyon tonun üzerinde kaydedilen bir diğer tahıl ürünü ise arpadır. Son 10 sezonda arpa üretimi 1

milyon ton civarında gerçekleşmiştir. En yüksek üretim miktarına 1,274 milyon tonla 2014/15 sezonunda ulaşılmıştır.

Ülkede üretimi gerçekleştiren diğer tahıl ürünleri ise yulaf, çavdar, sorgum, pirinç ve darıdır. Yulaf üretiminde, son 10 sezonda en yüksek üretim 181 bin tonla 2008/09 sezonunda gerçekleştirilirken, çavdarda 112 bin tonla 2008/09 sezonunda, sorgumda 19 bin tonla 2014/15 sezonunda, darıda 17 bin tonla 2010/11 sezonunda, pirinçte ise 11 bin tonla 2009/10 sezonunda en yüksek üretim miktarına ulaşılmıştır.

AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DA TAHİL TİCARETİ

Avusturya'nın tahıl ticaretinde önde gelen ürünü buğdaydır. FAO verilerine göre, ülkenin buğday bazında gerçekleştirdiği ihracatın miktarı 2006/07 ve 2009/10 sezonları arasında 550 bin ton dolaylarında kaydedilmiş ve bu miktar 2010/11 sezonunda 710 bin tona çıkmıştır. Tekrar gerilemeye başlayan buğday ihracatı 2011/12 sezonunda 619 bin tona, 2012/13 sezonunda ise 587 bin tona düşmüştür. 2013/14 sezonunda kaydedilen buğday ihracatı ise 543 bin tondur.

Avusturya'nın bir diğer önde gelen ihracat ürünü mısırdır. 2005/06 ve 2007/08 sezonları arasında mısır ihracatı yaklaşık 360 bin dolaylarında gerçekleşmiştir. 2008/09 ve 2009/10 sezonları arasında 450 bin dolaylarında gerçekleşen mısır ihracatı 2010/11 ve 2011/12 sezonlarında tekrar düşüşe geçerek sırasıyla 320 bin ve 361 bin ton olarak kaydedilmiştir. Avusturya'nın buğday ihracatı 2012/13 sezonunda 536 bin tonla son 9 sezonun en yüksek seviyesine ulaşmış, 2013/14 sezonunda ise 405 bin ton olarak kaydedilmiştir. İhracatı gerçekleştirilen diğer tahıllar ise arpa, pirinç, çavdar ve yulaftır. Söz konusu tahılların ihracatında düşük rakamlar izlenmektedir. Arpa ihracatında 2013/14 sezonunda kaydedilen miktar 77 bin ton, pirinçte 3 bin ton, çavdarda 10 bin ton ve yulafta 9 bin tondur.

Avusturya'nın tahıl ithalatında önde gelen ürün ise mısır ve buğdaydır. Ülkenin mısır bazında gerçekleştirdiği ithalatın miktarı ise FAO verilerine göre 2005/07 ve 2009/10 sezonları arasında 400 bin tonun altında gerçekleşmiş ve 2010/11 sezonunda 617 bin tona çıkmıştır. 2011/12 sezonunda 805 bin tona yükselen mısır ithalatı 2012/13 sezonunda tekrar 621 bin tona gerilemiştir. 2013/14 sezonunda kaydedilen mısır ithalatı ise 920 bin tondur.

Bir diğer önemli ithalat ürünü ise buğdaydır. Buğday ithalatı 2005/06 ve 2008/09 sezonları arasında 200-300 bin ton arasında gerçekleşmiş ve 2009/10 sezonundan itibaren yükselmeye başlayarak 500 bin tonu aşmıştır. 2013/14 sezonunda gerçekleştirilen buğday ithalatı ise 581 bin tondur. İthalatı gerçekleştirilen bir diğer tahıl ürünü arpadır. Arpa ithalatı 2005/06 ve 2013/14

sezonları arasında 200 bin tonu aşmayan miktarlarda kaydedilmiştir. En yüksek ithalat miktarı ise 198 bin tonla 2013/14 sezonunda gerçekleştirilmiştir.

Macaristan'ın tahıl ticaretinde önde gelen ürünü ise mısırdır. Ülkenin mısır bazında gerçekleştirdiği ihracatın miktarı FAO verilerine göre son 10 sezonda 1,8 ve 4,9 milyon ton arasında dalgalanmaktadır. 2007/08 sezonunda 4,9 milyon tonla en yüksek ihracat miktarına ulaşılmıştır. Sonraki sezon 3,3 milyon tona ulaşan ihracat miktarı 2009/10 sezonunda tekrar 4,1 milyon ton seviyesine yükselmiştir. 2010/11 ve 2011/12 sezonlarında 4 milyon tonun altına gerileyen mısır ihracatı 2012/13 sezonunda 4,3 milyon tona yükselse de 2013/14 sezonunda 2,1 milyon ton olarak kaydedilmiştir.

Macaristan'ın bir diğer önde gelen ihracat ürünü buğdaydır. Ülkenin buğday ihracatı son 10 sezonda 1,2 ve 2,4 milyon ton arasında değişen miktarlarla kaydedilmektedir. 2011/12 ve 2012/13 sezonlarında sırasıyla 1,2 ve 1,3 milyon ton olarak gerçekleşen buğday ihracatı 2013/14 sezonunda 2,4 milyon ton olarak kaydedilmiştir. İhraç edilen bir diğer önemli tahıl ürünü de arpadır. Arpa ihracatı 2011/12 sezonunda 522 bin ton, 2012/13 sezonunda 299 bin ton, 2013/14 sezonunda ise 455 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Macaristan'ın tahıl ithalatında önde gelen ürün ise mısırdır. Mısıra ait ithalat verileri 2011/12 sezonundan itibaren artış göstererek 100 bin tonun üzerine çıkmıştır. 2012/13 sezonunda 146 bin ton olarak kaydedilen mısır ithalatı 2013/14 sezonunda 131 bin ton olarak gerçekleşmiştir. İthalatta mısırı buğday takip etmektedir. Buğday ithalatı ise 100 bin tonun altında kalmaktadır. 2013/14 sezonunda kaydedilen buğday ithalatı ise 73 bin tondur.

AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DA UN DEĞİRMENCİLİĞİ

Avusturya'da un üretimi sağlayan irili ufaklı 180 civarında değirmen olduğu tahmin edilmektedir. Yüzde 80 kapasiteyle çalışan bu değirmenlerin ürettiği un miktarı 500 bin tonu aşmaktadır. FAO'nun verilerine göre ülkenin un ihracatı ise 2005/06 ve 2013/14 sezonları arasında artış göstermiştir. 2010/11 sezonunda 90 bin tonu aşan un ihracatı 2011/12 sezonunda 98 bin tonla son 9 sezonun en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu tarihten itibaren düşmeye başlayan un ihracatı 2012/13 sezonunda 93 bin, 2013/14 sezonundaysa 90 bin ton olarak kaydedilmiştir. Avusturya'nın un ithalatındaysa giderek artan miktarlar kaydedilmektedir. 2011/12 sezonunda 89 bin tona ulaşan un ithalatı 2012/13 sezonunda 83 bin tona gerilemiş ve 2013/14 sezonunda 91 bin ton olarak kaydedilmiştir.

Macaristan'da ise tahıl işleyen yaklaşık 40 firma ve 60'a yakın değirmen olduğu bilinmektedir. Söz konusu firmaların dörtte birinin ülkedeki un üretiminin yüzde 80'den fazlasını karşıladığı tahmin edilmektedir. Macaristan'ın un ihracatında

da artan miktarlar söz konusudur. 2008/09 sezonunda 120 bin tonun üzerine çıkan un ihracatı 2009/10 sezonunda 141 bin tona, 2012/13 sezonunda ise 170 bin tona ulaşmıştır. 2013/14 sezonunda ihraç edilen un miktarı ise 189 bin tondur. Macaristan'ın un ithalatında son 9 sezonun en yüksek miktarına 79 bin tonla 2011/12 sezonunda ulaşılmıştır. 2012/13 sezonunda ithal edilen un miktarı 75 bin ton iken, bu miktar 2013/14 sezonunda 40 bin tona gerilemiştir.

Kaynak: Millermagazine